

Tundeline teekond Tallinnast Tartu

Ain Kallis, ilmainimene, 29. detsember 2003 00:00

Küll on kena bussiga

linnast linna sõita!

Oi-oi bussiga

linnast linna sõita!

Iga eestlane, kes on kusagil reisinud, kirjutab ka reisikirja. Nii minagi.

Detsembri keskpaik. Tibutab. Kui, kompsud käes, bussijaama jõudsin, oli sõiduvahend juba ees. Õnneks kahekordne – harva saab maanteel sõites teistele ülalt alla vaadata!

15.01

Buss võtab kohalt. Kui keerame Tartu maanteele, kostab kõrvus: «Lugupeetud reisijad! Alustame teekonda Tallinnast Tartu...!»

Teenindamine nagu lennukis, ainult et õhulaeval teatatakse ka piloodi perekonnanimi. Ja turvavööd ei kästa bussis kinnitada.

15.10

Buss venib tselluloosivabriku mäest üles. Libedaga võib siin täitsa põrguks minna.

Aga juba paistabki paremal maailma ainulaadseim tehisveekogu, algselt teatavasti pisaraist täitunud (juubilar Kreutzwaldi andmed), vasakule jääb suur parkla, täis autosid, mille omanikud pole lendudelt tagasi pöördunud (väike nali, mis aga edukalt ehmatab väliskülalisi). Maandumisrada on täis värvitulesid... See oli vist 1964. aastal, kui tuhanded veetsid pühi USA idaranniku aerodroomidel – oodates tervelt neli päeva tiheda udu hajumist.

15.23

Huh! Midagi hakatakse televiisorist näitama! Milline serviis: pole vaja isegi aknast mööda ruttavat maastikku vahtida. Ja filmiks näeme ameerika maadlust, mis küll algul piirdub vaid jalaga tagumikku löömistega. Täiuslikust kinoelamusest puudub ainult selle popkultuuri ala vältimatu lisa – popkorn.

15.34

Filmi kangelane saab haledalt pättide käest tappa. Akna taga vilksatas Kose-Risti. Huvitav, miks nii paljud

Eesti kohanimed on käskivas kõneviisis? Tapa, Rõhu, Puhu-Risti, Kabli, Küti, Nuia, Tõrva!

15.55

Maadluse ajal lüüakse jalaga kaks nina viltu, verd lendab lahinal. Akna taga on Anna (ANNA – AHHA, nagu kirjutati Vene ajal). Koolipõlves olime siinkandis kolhoosis. Jubedaimad mälestused püsivad vilja puhtimisest (ilma maskita!) dikloor-difenüül-trikloor-metüülmetaaniga, mis ta teine nimi oligi? Õigus – DDT. See-eest sai öösiti Anna surnuaia müüri, linad ümber, autojuhte ehmatatud. Profülaktikaks. Ka pärast asulat sõitsid kõik autod edasi 50kilomeetrise tunnikiirusega.

16.13

Ülesputitatud Kükita sild suure tee kõrval. Paarkümmend aastat tagasi imestasid külalised Ameerikast: kuidas küll säherdune antiikne sild on lagunema jäetud! Raske uskuda, et suhteliselt hiljuti käis kogu liiklus üle vaid kolme ja poole meetri laiuse silla!

Turismiobjektile lisaks veelgi väärtust silt: «Selle silla all varjas end Vene tankide eest 1991. aasta augustis supermodell Carmen Kass».

16.16

Juba Mäo kolmnurk?! Tänapäeva inimesel on raske uskuda, et poole sajandi eest suleti need teelõigud üleliiduliste mootorrattavõistluste ajal õige mitmeks tunniks... Paljudel on ka raske uskuda, et kena Mäo mõis nõnda laguneda lastakse. Siin käis sajand tagasi oma õe pool suvitamas helilooja Rimski-Korsakov. Ja mine sa tea – äkki inspireerisid just Järvamaa põllud looma kuulsat «Kimalase lendu»?

Oleksin mina Eri Klas, võtaksin selle maailma kiireima tempoga loo repertuaari: mõtle, kui efektne oleks taktikepiga pea ümber vehkida, otsekui herilasi peletades. Klas teeks selle tüki ära, arvan ma.

Illus nimi – Rimski-Korsakov! Vene keeles on Rooma paavst – Papa Rimski. Kas ta naine oleks siis Mama Rimskaja? Veike nali, ütleks Baskin.

Kõrvalt kostavad Mozarti 40. sümfoonia helid. Muidugi mobilalt. «Kesse räägib?...Kust sa räägid?... Mis sa räägid!!... Ära räägi!!!»

16.18

Mäeküla. Ikka asub kõrtsi vastas tühi pruun postament – sellel seisis pärast sõda Lenin, kelle (või mille?) metsavennad taeva poole saatsid.

Viuhh – möödas on Eesti keskpaik. Kui oleks arvestatud ka Petserimaad Eesti territooriumiks, satuks see tähtis kivi hoopis kagu suunas metsa.

Lund on maas vähemaks jäänud, Järvamaal nagu oli maa rohkem valkjast.

Kõrval istuva ilmselt tudengineiu kõrvaklappidest imbub ka minuni «...dreaming of a white Christmas». Miljonid inimesed maa peal jäävadki unistama valgeist jõuludest, need on endiselt põhjamaa privileeg.

Kui just lumekahureid ei kasuta.

17.03

Laeva vist. Filmi kangeline trambib vastase rinnakorvil, igaks juhuks paneb veel obaduse näkku. Võit! Jumal tänatud.

Kino saab otsa just õiges kohas – Hollywoodi bussipeatuses. Mõnusad mehed need Laeva mehed, valgel ajal imetleks ikka ja jälle toda kuulsat silti kõrgel mäeveerul.

17.16

Buss elavneb, mobiilid tirisevad: «Jaa. Olen nagu busses, sõidan nagu Tartu poole...» (no on aga mõnel probleemid isiksuse kahestumisega!) «Tead, ma olen kuskil Tartu lähedal, pool kuus peaksin kohal olema!» («Kuskil» on moodne sõna. Isegi ministrid kasutavad seda: kuupalk on kuskil viis tuhat krooni. Aga kus?)

Raputus raudteeülesõidul. Bussi laetuled süttivad. «Lugupeetud reisijad! Meie buss on jõudnud Tartusse. Soovime teile meeldivat päeva jätku!»

17.27

Raekoja plats särab imeliselt. Samuti teiselpool Emajõe uppunud mandri nimeline resto. Oleme õnnelikult kohale jõudnud Plaskutagusele platsile.

Õeldagu, mis tahes, aga kaks ja pool tundi busses on vahel just paras aeg nostalgilisteks mõttemõlgutusteks. Tea, kas meile päris kiiret kiirteed kahe linna vahele vaja ongi. Rongiga on ehk teine lugu.